

Таке схематичне порівняння прав людини та основоположних свобод, які передбачені у Конвенції, із положеннями КК України, потребує подальшого узагальнення практики ЄСПЛ по порушенню кожного із зазначених прав та свобод і формування висновків ЄСПЛ щодо визначення ознак суспільно небезпечних діянь, що посягають на такі права людини та основоположні свободи.

Врахування характеристик таких типових та істотних ознак суспільно небезпечних діянь у тексті КК України забезпечить дотримання стандартів Конвенції та врахування практики ЄСПЛ із її застосування під час здійснення правосуддя у кримінальному судочинстві.

Джерела:

1. Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. 04.11.1950. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ENG.pdf

2. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. Дата оновлення: 16.10.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text> (дата звернення: 05.12.2021).

3. Буткевич О. Застосування практики та виконання Україною рішень Європейського Суду з прав людини. Лабор. зак.-х ініц.-в. 2017. 28 с. URL: https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Propozicii_Politiki_ECHR.pdf (дата звернення: 07.12.2021).

Килимник Юлія Анатоліївна

аспірантка кафедри цивільного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У світовій історії розвитку ідей волонтерства, велику роль відіграли ідеї християнських вчень, адже ідеї про милосердя та співчуття до ближнього в них є ключовими.

У деяких державах система волонтерства до запровадження загального військового обов'язку була основним способом комплектування армій (наприклад, у Великій Британії до

Першої світової війни). У другій половині XIX ст. у більшості держав система волонтерства, як спосіб комплектування армії втратила своє значення і стала формуватись ідея волонтерства як соціального служіння.

Юридичний аналіз особливостей правового регулювання волонтерства та волонтерської діяльності неможливий без опису їх характерних ознак, властивих саме цьому виду соціальних відносин. У цьому контексті основні питання є такими. Хто такий волонтер, і чим він займається? Як відрізнити волонтера від інших осіб, які здійснюють вчинки «з доброї волі»?

Правове регулювання волонтерської діяльності потрібне для того, щоб гарантувати волонтерам захист та відрізнити їх від найманих працівників. Волонтери прямо чи опосередковано підпадають під дію законів про працю, оподаткування та цивільну відповідальність. Кожна країна має знайти власну модель регулювання волонтерської діяльності, виходячи зі своїх соціальних, культурних та економічних умов [1, с. 41]. У цьому контексті слід зазначити, що у багатьох європейських країнах та США передбачене правове регулювання волонтерської діяльності спеціальними законами та за підтримки державних програм.

Для пошуку відповідей на запитання звернемося до текстів міжнародних документів, які безпосередньо регулюють правове становище волонтерів та встановлюють відповідні права та обов'язки держав та міжнародних організацій.

Волонтерська діяльність у світі базується на необхідному правовому регулюванні. Першим документом можна відзначити Загальну декларацію прав людини, ухвалену 1948 р. на третій сесії Генеральної Асамблеї ООН. У статті 29 декларації закріплено: «Кожна людина має обов'язки перед суспільством, в якому тільки можливий вільний і повний розвиток його особи» [2].

17 грудня 1985 року Генеральна Асамблея ООН у своїй резолюції «Міжнародний день волонтерів в ім'я економічного та соціального розвитку» № 40/212 закликала уряди всіх країн здійснювати заходи з метою підвищення обізнаності про важливий внесок роботи волонтерів і тим самим спонукати ще більше людей у всіх сферах діяльності пропонувати свої

послуги в якості волонтерів як в країні свого громадянства, так і за кордоном [3].

Базові засади, що обґрунтовують фундаментальну роль волонтерства як основи для побудови громадянського суспільства, сформульовані у Загальній декларації волонтерства, одному з основоположних концептуальних документів у практиці розвитку волонтерського руху [4, с. 247].

Загальну декларацію волонтерства було прийнято на XVI Всесвітній конференції Міжнародної асоціації волонтерських зусиль (Амстердам, січень, 2001 р., Міжнародний рік волонтерів) [5, С. 14].

Волонтерство втілює у життя прагнення людства до досягнення миру, свободи, безпеки, справедливості та реалізації можливостей всіх людей.

Наступним важливим документом, що містить рекомендації щодо підтримки волонтерства, є Резолюція ООН A/RES/56/38, ухвалена 10 січня 2002 р. на 56 сесії Генеральної Асамблеї ООН. Прийняття цього документа мотивоване визнанням світовим співтовариством цінного внеску волонтерства, включаючи традиційні форми взаємодопомоги та самопомоги, офіційне надання послуг та інші форми громадянської участі, у соціально-економічному розвитку з користю для суспільству в цілому і для самих волонтерів. Робота на волонтерських засадах є важливим компонентом будь-якої стратегії, спрямованої, зокрема, на вирішення соціальних проблем [6]. У документі прописані рекомендації щодо заходів державної підтримки волонтерської діяльності національними урядами (підвищення поінформованості громадськості щодо істотно важливого внеску волонтерства у соціальне та економічне функціонування суспільства; створення спільних заходів, що впливають на мотивацію, заохочення та підготовку волонтерів; створення бюджетних, законодавчих рамок та інше), а також заходи підтримки з боку системи Організації Об'єднаних Націй (підвищення поінформованості; залучення національних волонтерів до своїх програм; а також сприяння у зміцненні національного потенціалу).

Отже, слід взяти до уваги, досвід зарубіжних країн, у більшості з них волонтерська діяльність законодавчо

врегульована та всебічно підтримується державою. Існують окремі закони, що забезпечують волонтерів усілякими пільгами: страхуванням, правовим захистом та ін. У Європі, як і в США, праця волонтера прирівнюється до трудового стажу.

Джерела:

1. Кривенко Ю.В. Волонтерська діяльність: поняття та ознаки. *Часопис цивілістики*. 2015. Вип. 18. С. 41–44.
2. Загальна декларація прав людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Міжнародний день волонтерів в ім'я економічного та соціального розвитку» від 17 грудня 1985 року, № 40/212. URL: <https://undocs.org/A/RES/40/212>
4. Кривенко Ю.В. Принципи здійснення волонтерської діяльності. *Молодий вчений*. Вип. № 6 (33) червень, 2016 р. С. 246–250.
5. Зима О. Г. Особливості волонтерства та його розвиток в Україні : препринт / О.Г. Зима, В.О. Підгайна. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 48 с.
6. Аналіз проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки волонтерської діяльності, зареєстрованого за №45211 від 18.12.20202 щодо його відповідності міжнародним стандартам в сфері прав людини. URL: <https://zmina.ua/content/uploads/sites/2/2021/06/analiz-zakonoproektu-4521-pro-volonterstvo.pdf>

Науковий керівник – к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія» Кривенко Ю. В.

Кривенко Юлія Василівна

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Адаховська Надія Сергіївна

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ВІЙСЬКОВЕ КАПЕЛАНСТВО: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Інститут капеланства, згідно з офіційною позицією, передбачений з метою виховання та практики релігійних вірувань, традицій та звичаїв у плюралістичному суспільстві